

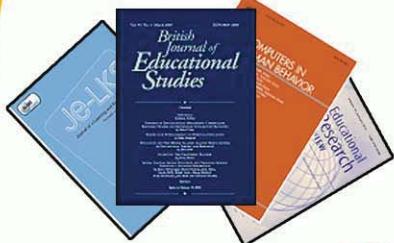

یادا نامه

خبرنامه انجمن علمی یادگیری الکترونیکی ایران (یادا)

همکاران این شماره (به ترتیب حروف الفبا):
مهندس سوگل بابازاده، مهندس امید رضا بلوکی اسپلی، دکتر زهره خوش نشین، مهندس بهناز داراب، مهندس محمد صادق رضایی، دکتر مریم طایفه محمودی آقای صابر عظیمی، دکتر سید امید فاطمی، خانم فاطمه فضلی، خانم زینب قدیری، مهندس متین ماهری، خانم سیده نیلوفر مقدس آنچه در این شماره می خوانید:

ستون صاحب نظران

نشریات
رایاد

گزارش سخنرانی علمی

معرفی استاد و پژوهشگران بنام بین المللی
در حوزه یادگیری الکترونیکی

رویدادهای آینده
وبگاههای یادگیری
واژه‌های رایاد

معرفی کتاب

انجمنهای علمی مرتبط

ستون کمیته دانشجویی

همراهان عزیز یادآنامه، درود پائیزی ما را پذیرا باشید.

به خلوت توبه کن با او
خطا گرم روی گاهی،
از این دنیای بی رحمی
نهایت ساده می بخشد،
اگر دنیا حقیرت کرد
به لطفش شک تن گاهی،
تمایت می کند حتّماً
درسته بندگی آموز
اگر غمگین اگر شادی،
که هر دم بهترین هار،
عطایت می کند حتّماً
خدایی را پرستش کن
(سلیمان)

کفایت می کند حتّماً
توکل بر خدایت کن،
صدایت می کند حتّماً
اگر خالص شوی با او،
اگر بیهوده رنجیدی،
عنایت می کند حتّماً
به درگاهش فناخت کن،
اگر غافل شوی از او
دلت درمانده می میرد،
تمایت می کند حتّماً
به هر وقتی صدایش کن،

با شماره‌ای دیگر از یادآنامه در خدمت شما بزرگواران هستیم. در راستای ارتقاء فعالیت‌های انجمن از منظر علمی و تخصصی، و نیز ارتقاء بینش و دانش مخاطبان درخصوص تحولات و رویدادهای حوزه یادگیری الکترونیکی، هیات تحریریه خبرنامه بر آن شده است تا بدین منظور بخش‌هایی را تا حد ممکن بطور ادواری در این خبرنامه درج نماید. اهم این بخش‌ها عبارتند از: ستون صاحب‌نظران، ستون کمیته آموزش و پژوهش، رویدادهای مهم درخصوص یادگیری-یاددهی الکترونیکی در ایران و جهان، کتاب‌ها و مقالات مهندسی انتشار یافته و چکیده رساله‌های کارشناسی ارشد/دکتری در این حوزه، انجمن‌های علمی مرتبط، تقویم کنفرانس‌ها و همایش‌های مرتبط، چکیده سخنرانی‌های مرتبه، شرکت‌ها و نهادهای مرتبه با یادا و غیره. با توجه به اهمیت این بخش‌ها، از تمامی علاقمندان این حوزه استدعا می‌گردد تا با در اختیار گذاشتن محتواهای مناسب، از طریق رایانامه yadanewsletter@gmail.com، ما را در ارتقاء یادگیری، معرفی سامانه‌ها، شرکت‌ها و نهادهای مرتبه با یادا و غیره. با توجه به اهمیت این بخش‌ها، از تمامی علاقمندان این اهداف خبرنامه یاری فرمایند. جهت دسترسی به شماره‌های قبلی خبرنامه نیز می‌توانید به بخش خبرنامه انجمن، در سایت <http://elearningassociation.ir> مراجعه نمایید.

در این شماره از یادآنامه، در ستون صاحب‌نظران، "مدل‌های طراحی برای یادگیری ضامن ارتقاء کیفیت یادگیری در محیط الکترونیکی" را از زبان سرکار خانم دکتر خوش نشین می‌شنویم. گزارش سختوانی این ماه تحت عنوان "ارائه تجربه کلاس چرخشی درس میکروپروسسور" توسط جناب آقای دکتر فاطمی ارائه شده است. اعضای کمیته دانشجویی نیز در ستون کمیته دانشجویی، معرفی شده‌اند. به دنبال آن، در رابطه با تازه‌های نشر نیز، کتاب "آموزش از دور و بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی"، که توسط آقای دکتر فتحی و خانم دکتر خشنودی فر تالیف شده است، معرفی می‌شود. به سیاق گذشته نیز، مجلات علمی در این حوزه و یک مورد از وبگاه‌های یادگیری نیز به چند رویداد علمی مطرح این حوزه در سطح ملی و بین المللی و معرفی یک انجمن علمی مرتبط خواهیم داشت. پایان بخش این شماره از خبرنامه، معرفی دکتر کویستینا کوناتی، از استادی بر جسته حوزه یادگیری الکترونیکی است.

سند صاحب نظر

مدل‌های طراحی برای یادگیری ضامن ارتقاء کیفیت یادگیری در محیط الکترونیکی

زهره خوش نشین

استادیار دانشکده علوم تربیتی،

دانشگاه خوارزمی

گسترش روزافزون استفاده از امکاناتی که با عنوان «گنجینه‌اهداف دیجیتالی (برای یادگیری)»^۱ در دنیا شناخته می‌شود، فرصت کارآمدی استادان و معلمان در محیط‌های آموزش را فراهم نموده است. «نظام‌های مدیریت محتوای درسی»^۲ در بسیاری از کشورهای باسابقه نیازمند توجه به مدل‌هایی هستند که به طراحی یادگیری با نگرشی کلان در محیط مجازی می‌پردازد. آنچه در این محیط پایید مورد توجه بیشتری قرار گیرد، خصوصاً در ارتباط با معلمان، راهنمایی شدن برای اقدام در راستای تمرین و فعالیت پدagogیکی است که از این فعالیت‌ها حمایت می‌کند. رویکردهای موافق، سازمان دهی شده و خطی مثل رویکردهای ساختاری ترسیمی ارائه شده توسط رهایک و ماسون^۳

سبب حمایت از کاربرد تکنولوژی در محیط آموزشی است. علاوه بر این معلمان به دنبال راهنمای نظری و عملی برای طراحی راهبردها در این گونه محیط هستند.

عناصر مؤثر در ارتقاء کیفیت طراحی یادگیری از منظر بود و پوسز^۴ (۲۰۰۲) عبارت‌اند از:

- ۰ دخالت و درگیر کردن مخاطب و دانش آموز یا دانشجو؛ از طریق توجه به دانسته‌های اولیه و پیش‌نیاز دانش آموزان و خواسته‌ها و تمایلاتی که بر اساس این دانسته‌ها به دست آمده‌اند.
- ۰ تصدیق و توجه به عوامل محیطی مؤثر در یادگیری؛ از طریق توجه به اجرای عوامل مؤثر در طراحی و موقعیت آن در میان برنامه‌های مطالعاتی گسترده برای مخاطبان.
- ۰ چالش برانگیز نمودن یادگیری؛ از طریق جلب مشارکت فعال مخاطبان و تشویق آن‌ها به خود انتقادی و حمایت از مهارت‌های ایشان.
- ۰ بازنگری در تمرین؛ از طریق تشویق مخاطبان به تشریح و توضیح مطالب برای خودش و هم‌گروهی‌های خود برای یادگیری.

اصولی که در بالا ارائه شد در بعضی از محیط‌های درسی بیش از سایر اصول غلبه دارد. به عنوان مثال توجه به این اصول در محیط دانشگاهی ضروری است. این اصول باید در کنار هم مورد توجه قرار گیرند زیرا برآیند و حاصل به کار گیری طراحی آموزشی را تشریح می‌کنند.

از منظر عده‌ای طراحان آموزشی که به ارتقاء کیفیت برآیند یادگیری توجه دارند، کار ارتقاء کیفیت امری است پیچیده که برای حصول آن به طراحی مدل‌های تفصیلی نیازمندیم (از مدل طراحی دیک وکری، ۱۹۹۰ می‌توان نام برد). هنر طراحی آموزشی به طور سنتی ارائه الگوهایی برای راهنمایی دست اندر کاران نظام تربیتی در راستای توسعه و پیشرفت فرایند طراحی آموزشی بوده است. از منظر

4. Boud and Prosser

1. Digital repositories
2. Courseware management systems (CMSS)
3. Rehak and Mason

پژوهشگران، نظریه طراحی یادگیری اصول و مفاهیم کلی را تعریف می‌کند که در محیط‌های یادگیری امروزی نیز قابل به کارگیری است (خوش نشین، ۱۳۹۳).

جدول ۱ (الف) : چارچوبی برای مدل شناسی طراحی یادگیری

برآیند یادگیری	تشریح مدل	مدل طراحی یادگیری
ایجاد ظرفیت به کارگیری روش‌های کاربردی و معنادار و بازنگاری	تکلیف یادگیری، فرآگیران را ملزم به استفاده از رویه و نقش استاندارد به منزله راه حل می‌نماید. به عنوان مثال، از به کارگیری رویکردهای الگوریتمی و یا رویه‌ها و وظایف مشخص به منزله روشنی برای حل مسئله می‌توان نام برد.	وظیفه محور
فهمیدن روش‌ها، نقش‌ها و توانایی به کارگیری دانسته‌ها	فعالیت یادگیری بر اساس رویارویی و مشارکت مخاطبان با واقعیت یا حوادث موثق واقعی شکل می‌گیرد. یادگیری بر محور فعالیت‌هایی است که فرآگیران را ملزم به بازتاب تصمیم‌گیری در عمل و تطابق با واقعیت می‌کند.	واقعه محور
ظرفیت استفاده از علم به شیوه‌ای معنادار و در زندگی واقعی	یادگیری بر اساس تکالیفی شکل می‌گیرد که لازمه‌اش برنامه‌ریزی فعالیت‌های راهبرد محور است.	راهبرد محور
فهم موضوعات، فرآیندهای برگرفته شده موقعیت‌های ترکیبی و متنوع	یادگیری از طریق مشارکت و در قالب بازیگری در درون مجموعه‌ای که مدلی از دنیای واقعی هستند، انجام می‌پذیرد. یادگیری فرآگیران بر پایه قضاوت و تصمیماتی است که برگرفته از سناریوهای همانند دنیای واقعی شکل گرفته است	نقش محور

تدارک چارچوبی برای توصیف طراحی های یادگیری

باید ماهیت و محدوده اشکال متفاوت طراحی را بشناسیم تا بتوانیم مجموعه اصول منظمی را برای طراحی منظور نماییم. همین طور استراتژی‌هایی برای توصیف انواع طراحی‌های یادگیری در موقعیت‌های مختلف وجود دارد که نیازمند شناسایی آن ها نیز هستیم. نظریه فعالیت یادگیری جوناسن چارچوب مناسبی را برای درک انواع طراحی یادگیری فراهم می‌نماید. در این جوناسن چارچوب، . . . (۲)

الگوی طراحی آموزشی را با نگاهی به پیش الگوهای ضروری برای آن تدارک دیده است که حاصلش طراحی در قالب مدل‌های مختلف است. عناصر مندرج در مدل‌های طراحی (از وظیفه محور تا نقش محور) شامل تکالیف یادگیری، منابع یادگیری و حامیان یادگیری هستند. به عنوان مثال، در جداول ۱ (الف و ب) به تشریح این عناصر در تطابق با مدل‌های طراحی پرداخته ایم.

جدول ۱(ب): ویژگی‌های مدل‌های طراحی برای یادگیری در تطابق با عناصر طراحی

مدل طراحی یادگیری	وظایف یادگیری	منابع یادگیری	حمایت از یادگیری
وظیفه محور	تکالیف بهصورت اصولی، معین و محصورشده در قالب مجموعه‌های موثق، متوازن و منطبق بر رویها و اشکال فعالیت محور، پژوهش یا بروزه محور ارائه می‌شوند.	موضوعات و منابع بر می‌شود. مربی، مبنای مطالعه موردي، منابع موثق، چندگانه و مواد آموزشی تشریحی برای تشریح و الگوریتمی در اختیار بازتاب مطالب دارد.	یادگیری جمعی تشویق بهعنوان راهنمای فرسته‌هایی برای تشریح و بازتاب مطالب دارد.
واقعه محور	تکالیف داستان محور با ترکیب معین و چندگانه ارائه شده و همچنین مبتنی بر تحلیل موارد هستند.	یادگیری جمعی تشویق بهعنوان راهنمای فرسته‌هایی برای تشریح و بازتاب مطالب دارد.	یادگیری جمعی تشویق بهعنوان راهنمای فرسته‌هایی برای تشریح و بازتاب مطالب دارد.
راهبرد محور	تکالیف پیچیده با تشریح کمی از وضعیت مرجع، تکالیف نیازمند تصمیم‌گیری، یا حل مسئله ارائه شده، در کنارش راه‌های نیازمند تشخیص و تحلیل، تکالیف نیازمند عملکرد راهبردی ارائه می‌شوند.	علم همان مربی است. یادگیری جمعی، ارزیابی گروهی و فرست تشریح و بازتاب ذهنی موضوعات را تشویق می‌کند.	یادگیری می‌شود. یادگیری بر اساس فعالیت شکل می‌گیرد. یادگیری بر اساس فعالیت شکل می‌گیرد و فرآگیر ملزم به انکاس و تصمیم گیری درباره وقایع و واقعیت‌ها می‌باشد. در خصوص آموزش مفاهیمی که مخاطب از طریق رویارویی با عین واقعیت به سطح مناسبی از آموزش دست می‌یابد و آموزه هایی مثل مدیریت، علوم زیرمجموعه جامعه شناسی و روانشناسی می‌توان از این نوع راهبرد کمک گرفت.
نقش محور	منظور نمودن نقش‌هایی در زندگی واقعی، اجرای نقش در قالب سناریوها	به داش آموزان نقش‌های انفرادی پیشنهاد می‌شود. معلم هدایت کننده است و ارائه فرسته‌های تشریح و بازتاب را به عهده دارد.	توضیحاتی مبتنی بر رویه، نقش‌های تعریف شده، منابعی برای راهنمایی اجرای نقش‌ها و سناریو ارائه می‌شوند، درخصوص سناریوهایی که ریشه در نظریه خاص دارند.

طراحی یادگیری موفقیت آمیز ضامن موفقیت کارآمدی اجزا و عناصر مؤثر در جریان تولید پژوهه‌های آموزشی است.

جمع بندی و نتیجه گیری
وظیفه طراحان و مدیران در مراکز آموزشی که به دنبال آموزش فرآگیران خود در محیط الکترونیکی هستند، تدارک راهبرد

آموزش مطابق با موازین طراحی آموزشی است. راهبردهای آموزشی متفاوتی در این زمینه وجود دارد که بر اساس اهداف آموزشی مختلف کاربرد دارد. در راهبرد یا طراحی به شیوه وظیفه محور؛ وظایف و تکالیف آموزشی محدود و مبتنی بر وظایف مشخصی تعریف شده‌اند که از الگوریتم مبتنی بر قواعد متوازن پیروی می‌کند. از ویژگی‌های این راهبرد چنین استنبط می‌شود که به کارگیری آن در زمینه‌های آموزشی که در ارتباط مستقیم با مفاهیم انسانی است مانند آموزش پزشکی کاربرد بیشتری دارد. طراحی یادگیری واقعه محور، با محوریت فعالیت یادگیری، رویارویی و مشارکت فرآگیر در امور واقعی، یا حادثه‌ای که ماهیتی موثق و واقعی دارد شکل می‌گیرد. یادگیری بر اساس فعالیت شکل می‌گیرد و فرآگیر ملزم به انکاس و تصمیم گیری درباره وقایع و واقعیت‌ها می‌باشد. در خصوص آموزش مفاهیمی که مخاطب از طریق رویارویی با عین واقعیت به سطح مناسبی از آموزش دست می‌یابد و آموزه هایی مثل مدیریت، علوم زیرمجموعه جامعه شناسی و روانشناسی می‌توان از این نوع راهبرد کمک گرفت.

طراحی راهبرد محور بر اساس فعالیت‌هایی شکل می‌پذیرد که در آن موقعیت مسئله ساز به صورت پیچیده و ضعیف برای مخاطب تعریف می‌شود، موقعیت‌هایی که نیازمند درک نحوه تصمیم‌گیری، ارائه راه حل، شناسایی نحوه انجام تکالیف عملیاتی - راهبردی هستند. در این راهبرد بازتاب ذهنی برای حل مسئله از اهمیت خاصی برخوردار است. این گونه به نظر می‌رسد که این نوع از طراحی در فعالیت‌های آموزشی - محاسباتی مثل امور مالی، حسابداری، بازرگانی، اقتصاد و آموزه‌هایی از این دست کاربرد مناسبی داشته باشد. در طراحی نقش محور، فرآگیران مهارت‌ها را

ارائه تجربه کلاس چرخشی

درس میکروپروسسور

Flipped Classroom of Microprocessor Course

سخنران: جناب آقای دکتر سید امید فاطمی

تاریخ برگزاری: دوشنبه ۱۳۹۴/۰۸/۰۴

مکان: دانشگاه فرهنگیان

تدوین: مهندس بهناز داراب

رئیس کمیته سخنرانی‌ها و گردهمایی‌های علمی

انجمن

آبان ۱۳۹۴

کسب نموده، به واسطه فهم و آگاهی از نقش خود و در قالب نقشی که در محیطی واقعی اجرا می‌کنند به توانایی می‌رسند. در این نوع طراحی باید تدارک سناریوی هدفمند و نقش‌های جهتمند را دید که فرصت‌های یادگیری هدفمند به اشکال مختلف را فراهم می‌نماید. نمونه‌ای از طراحی نقش محور را با توجه به ویژگی‌های آن در زمینه آموزش مفاهیمی در مضمون‌های مدیریتی، فرهنگی و سیاسی می‌توان به کار گرفت.

منابع

خوش نشین، زهره. (۱۳۹۳). یادگیری الکترونیکی و طراحی پیام‌های آموزشی، تهران: افق بی پایان

۱- مقدمه

گزارش حاضر به معرفی بیست و سومین سخنرانی علمی انجمن یادگیری الکترونیکی ایران (یادا) می‌پردازد. این سخنرانی با همکاری دانشگاه فرهنگیان، در محل سالن شهید رجایی این دانشگاه و با حضور ۲۶ نفر برگزار شد. سخنران این نشست دکتر سید امید فاطمی بودند. اطلاعات این نشست در پیوند زیر قابل دسترسی است:
<http://omid.fatemi.net/lectures/index.htm>

۲- معرفی سخنران و سخنرانی

آقای دکتر سید امید فاطمی، دارای مدرک دکترای تخصصی (PhD) در رشته مهندسی برق و کامپیوتر از دانشگاه اتاوا (کانادا). هستند. زمینه اصلی تحقیقاتی ایشان در باره‌ی حاکمیت فناوری اطلاعات، یادگیری الکترونیکی، کلان داده، رایانش ابری و طراحی سیستم‌های دیجیتال است. نامبرده در حال حاضر عضو هیئت علمی دانشگاه دانشکده برق و کامپیوتر پردیس دانشکده‌های فنی دانشگاه تهران و رئیس مرکز هوشمند سازی دانشگاه فرهنگیان است.

از دیگر فعالیت‌های اجرایی ایشان می‌توان موارد

Boud, D. and Prosser, M. (2002) 'Key principles for high quality student learning in higher education: a framework for evaluation,' Educational Media International, 45–237 : (3) 39.

Jonassen, D. (2000) 'Toward a design theory of problem solving,' Educational Technology Research and Development, 85–63 : (4) 48.

Rehak, D. and Mason, R. (2003) 'Keeping the learning in learning objects,' in A. Littlejohn (ed.) Reusing Online Resources – A Sustainable Approach to E-learning, London: Kogan Page, pp. 34–20

گزارنتر سخنرانی علمی

زیر را نام برد:

- موسس دانشگاه الکترونیکی قرآن و عترت ۱۳۹۲ - حال حاضر)؛
- عضو هیئت مؤسس (۱۳۸۹) و عضو هیئت مدیره (۱۳۹۳ - حال حاضر) انجمن علمی یادگیری الکترونیکی؛
- رئیس کمیته پذیرش و روابط عمومی انجمن یادا (۱۳۹۴ - حال حاضر)؛
- مدیر کمیته علمی دهمین کنفرانس سالانه یادگیری الکترونیکی ایران (۱۳۹۴)؛
- رئیس پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (۱۳۸۶ - ۱۳۹۲)؛
- مدیر کل دفتر پشتیبانی پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (۱۳۸۶ - ۱۳۸۴)؛
- عضو کمیته مشورتی ستاد اجرایی نقشه جامع علمی کشور (۱۳۸۹ - ۱۳۹۳)؛
- مسئول کمیته تخصصی محتوای الکترونیکی معاونت علم و فناوری ریاست جمهور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (اردیبهشت ۹۳ - اسفند ۹۳)؛
- عضو کمیته تخصصی فناوری اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (آذر ۹۲ - خرداد ۹۳)؛

استاد در کلاس سنتی متکلم وحده است. او عالم کلاس است و کتاب و جزوی درسی را تعلیم می دهد. استاد حاکمی خیرخواه به همراه استبداد لازم برای کنترل کلاس به منظور سکوت دانشجویان است. در این کلاس گروه های کثیری از جزیره های یادگیرنده تشکیل می شود. طیف دانشجویان و وضعیت حضورشان در کلاس باعث می شود هر کدامشان قسمتی از مطالب را یاد گیرند و استاد نیز از این جزیره ها آگاه نیست و نمی تواند با همه این گروه ها ارتباط برقرار کند.

در مقابل، استاد سازنده گرا راهنمایی در کنار دانشجویان می باشد و فرآیند یادگیری برای دانشجویان را تسهیل

می کند. او معلمی است که خود را مقید به کتاب و جزوی درسی از پیش تهیه شده نمی کند و بنابه واقعیات و کاربردهای

نامبرده دارای ۸ مقاله نمایه شده در مجلات و نیز بیش از ۶۰ مقاله کنفرانسی است.

۳- خلاصه سخنرانی

۱-۳- چکیده

در نظریه های نوین یادگیری مخصوصا در نظریه ای سازنده‌گرایی، نقش استاد و دانشجو از متکلم وحده بودن استاد و شنوندۀ منفعل بودن دانشجو به استادی که ناخدای دانش

های موبایلی، بازی های رایانه ای و سایت های اینترنتی دارند. ایشان با توجه به عادت جستجو و مراجعه به اینترنت، دارای دانش سطحی در مقابل دانش عمیق خواهند شد. این افراد با هر گوینده ای ارتباط برقرار می کنند و در برخی اوقات بر اساس معیارها و شاخص های غیرعلمی حرف افراد را قبول و یار دمی کنند. این ها افرادی هستند که در لحظه، چند کار را با گوشی ها و تبلت خود انجام می دهند. در مدیریت زمان برای استفاده از ابزار الکترونیکی ناشیانه عمل می کنند.

این افراد علاقه به مشارکت در انتشار اطلاعات (ولو در قالب یک کلیک) دارند.

این وضعیت آثار زیر را در یادگیری این افراد به دنبال خواهد داشت:

- توجه کوتاه مدت در کلاس؛
- رویکرد عدم اعتماد به سخنان استاد؛
- تشنئه اطلاعات و دسترسی به منابع متعدد؛
- فقدان سواد متنی؛
- عدم تشخیص کیفیت منبع؛
- تمایل به کار در جمع (مجازی) و اشتراک گذاری ایده.

۳-۵- راه حل و پیشنهاد نحوه حرکت به سمت کلاس سازنده گرا

برای ایجاد این تحول در کلاس درس میکروپروسسور و تبدیل دانشجو به یادگیرنده فعال و تبدیل استاد به تسهیل کننده یادگیری برای دانشجو دو روش اتخاذ شد:

در روش اول که از آن تعبیر به یادگیری الکترونیکی (eLearning) می شود از فناوری اطلاعات در ایجاد اجتماع یادگیری، مشارکت، دسترسی به منابع، یادگیری تطبیقی و یادگیری شخصی سازی شده استفاده می شود. در روش دوم که از آن تعبیر به کلاس چرخشی (Flipped Classroom) می شود از مباحثه و اجتماع

ملموس برای دانشجویان و بر اساس منابع اطلاعاتی روزآمد مطالب درسی خود را روزآمد می کند. او مدیر اطلاعات برای دانشجویان است و روند دریافت و استفاده از اطلاعات را برای دانشجویان مدیریت می کند. او در کنار دانشجویان قرار می گیرد و عضوی از اجتماع یادگیری کلاس می شود.
۳-۳- دانشجوی سنتی در مقابل دانشجوی سازنده گرا

استاد سنتی علاقه دارد که دانشجویش شنونده منفعل و ساكت محض باشد، مطیع استاد بوده و وظایف تعیین شده توسط استاد را موبه مو انجام دهد. دانشجو باید مقید به جزو ها و کتاب مشخص شده توسط استاد باشد و آن را به دقیقت مطالعه کند. او مصرف کننده کتاب درسی است و فقط لازم است آن را مطالعه کند.

در مقابل دانشجوی سازنده گرا یادگیرنده فعال می شود. او سعی می کند برای یادگیری خود راهکار نشان دهد. به

هم کلاسی های خود دانش کسب شده (در واقع دانش ایجاد شده توسط خودش) را توضیح دهد. او در مقابل تعالیم استاد شنونده منفعل نیست و تقدیر انتقادی را در برنامه خود دارد.

۴-۳- تغییر رویکرد نسل جدید و اثر آن در یادگیری

نسل جدید در اتصال دائم به اینترنت و دارای گوشی های هوشمند و تبلت هستند. آنها به هرگونه اطلاعات دسترسی دارند (اگر نپذیریم که واقعی است ولی خودشان این طور فکر می کنند) و با استفاده از گوگل و اینترنت و ابزار جستجوی جامع، مطلب پیدا می کنند. آنها خود یادگیرنده هستند و علاقه دارند مطالب را خود جستجو و دریافت کنند. وقت گذاری زیاد در شبکه

جدول ۱ – فعالیت‌های درس میکروپروسسور (قبل از اجرا به صورت چرخشی)

حضوری	فیزیکی	الكترونيکی	الكترونيکی	غير همزمان	غير همزمان	منبع
۴۰	- خارج	- کلاس	از کلاس			فعالیت
۴۰	.					جمع
۸	.					جمع
۴۸	.					کل
۱۱۲	۴۸	۶۴	۵۷(۶۴ درصد)	۶۴	۱۱۲	جمع

جدول ۲ - سناریوهای تدریس برخط

ردیف	میزان برخط به کل آموزش	نام روش	توضیح
۱	درصد	سننی	هیچ بهره برداری از ارائه برخط نمی شود. همه مطالب در کلاس و چهره به چهره و بر روی کاغذ انجام می شود.
۲	درصد بین ۱ تا ۲۹	به کمک وب	اکثر محتوا به صورت چهره به چهره ارائه می شود. از وب برای قرار دادن فایلها و تکالیف استفاده می شود. (به صورت یک طرفه)
۳	درصد بین ۳۰ تا ۷۹	تلفیقی	در این دوره ها تلفیقی از ارائه چهره به چهره و برخط صورت می گیرد. خیلی از مطلوب به صورت برخط و الکترونیکی در اختیار دانشجویان قرار می گیرد، تکالیف به صورت برخط تحويل داده می شود و مباحثات الکترونیکی در درس وجود دارد.
۴	درصد بین ۸۰ تا ۹۵	برخط	تقریباً همه مطالب به صورت برخط و الکترونیکی ارائه می شود و تعداد کم جلسات چهره به چهره فقط برای رفع اشکال می باشد.
۵	درصد بالای ۹۵	محض	همه مطالب به صورت برخط ارائه می شود. تنها آزمونهای نهایی است که به صورت حضوری برگزار می شود.

در کلاس با حضور استاد در ایجاد دانشجوی سازنده گرا استفاده می شود. در زیر به معرفی هریک از دو روش فوق می پردازیم:

الف) يادگیری الکترونیکی

این تصور که هرگونه استفاده از ابزار
الکترونیکی برای کمک به امر یادگیری،
یادگیری الکترونیکی محسوب
می شود پذیرفته نیست. به عنوان مثال
استفاده از ابزار ویدیو پروژکتور و ارائه مطلب
با پاورپوینت یادگیری الکترونیکی به شمار
نمی رود. بلکه منظور از یادگیری
الکترونیکی زمانی است که از فناوری
اطلاعات در ایجاد اجتماع یادگیری، مشارکت
بین دانشجویان و استاد، دسترسی به منابع
متعدد و متنوع، یادگیری تطبیقی بر اساس
پیشرفت دانشجو و یادگیری شخصی سازی
شده بر اساس علائق دانشجو استفاده
می کند.

سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی کلیه فعالیت های دانشجو را ثبت می کند و بر اساس آن یا به صورت خودکار و یا نیمه خودکار قدم بعدی برای یادگیری بهتر دانشجو را بر مه دارد.

در دانشگاه تهران با استفاده از سامانه مدیریت یادگیری راه اندازی شده (<http://cecm.ut.ac.ir>) و درس میکروپروسسور به صورت تلفیقی، ارائه می‌شود.

با توجه به حجم فعالیت‌های بر خط درس میکروپرسور (قبل از اجرا به صورت چرخشی) که در جدول یک آمده است و با توجه به جدول دو که رده بندی ارائه بر خط دروس را ارائه می‌کند مشاهده می‌شود که ارائه برخط درس میکروپرسور در زمرة ارائه تلفیقی محسوب می‌شود.

ب) کلاس چرخشی

کلیه کلاس های درس میکروپروسسور در نیمسال اول تحصیلی سال ۹۲ - ۹۳ فیلمبرداری شد. با استفاده از نرم افزارهای مربوط به ضبط صفحه رایانه (ابزار screencasting) اجرای درس که همه در رایانه و به کمک قلم دیجیتال انجام می شد ذخیره گردید. سپس این دو به همراه صدای ضبط شده از یک میکروفون جدا ترکیب و ویدیوها آماده شد. این ویدیوها به همراه مطالب دیگر درسی از جمله کتاب متن و دستورالعمل های مربوط به میکروپروسسور در سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی کلاس قرار می گرفت. قدم بعدی طراحی یک مسئله فکری که حدود یک ساعت وقت بخواهد برای کلاس است. زمان بندی اجرای کلاس از قرار زیر است:

- ٥٠ دقیقه مرور و رفع اشکال؛
- ٥٠ دقیقه ارائه کار کلاسی جزو باز؛
- ٥٠ دقیقه حل کار کلاسی؛
- ١٥٠ دقیقه سوالات جزو بسته؛

به منظور اطمینان از این که فیلم ها توسط دانشجویان قبل از کلاس مشاهده می شود یک قسمت جزو بسته در پایان هر جلسه نیز برگزار می شد.

با توجه به اجرای چرخشی کلاس جدول فعالیت های کلاس میکروپروسسور در جدول سه قابل مشاهده است:

جدول ۳ - فعالیت های درس میکروپروسسور (بعد از اجرا به صورت چرخشی)

فیزیکی -	حضوری -	خارج از کلاس	الکترونیکی همزمان	الکترونیکی غیر همزمان	منبع
۵,۳۳	۴۰	.			۵,۳۳
۶۶,۶۶	۲۴	.			۴۲,۶۶
	۶۴	.			۴۸
	۱۱۲	۵۷ (درصد)	۶۴		جمع کل

در کلاس سنتی استاد در کلاس تدریس انجام می دهد و انجام تکالیف، فعالیت ها و مباحثات در خارج کلاس انجام شود. رویکرد کلاس چرخشی این است که چرخش در این امور اتفاق بیفتند. بدین صورت که تدریس ها در خارج از کلاس و مثلا به صورت فیلم ضبط شده استاد انجام شود و آنجا که استاد بیشتر نیاز است و نقش موثرتری دارد یعنی همراهی با دانشجو در انجام فعالیت ها و راهنمایی برای فهم مطلب، همراه با دانشجو باشد و این ها در کلاس انجام شود.

در شکل زیر که شش سطح شناختی بلوم در یادگیری را نشان می دهد مقایسه ای بین کلاس سنتی و کلاس چرخشی انجام شده است. در کلاس سنتی (سمت چپ) با فعالیت های استاد در کلاس (یعنی تدریس) سطوح پایین در کلاس و همراه استاد انجام می شود. و سطوح بالاتر به فعالیت های دانشجو در خارج کلاس موكول شده است. در حالیکه در کلاس چرخشی سطوح پایین یادگیری در خارج کلاس و با مشاهده ویدیوهای استاد تحقق پیدا می کند و سطوح بالا به کلاس و با همراهی استاد موكول شده است.

Traditional Model

Students are responsible for homework in these levels of understanding

Teachers introduce new material to students.

جمع کل

Flipped Model

Students and teachers work together during the school day on these levels of learning.

New material is introduced to students outside of class as their homework.

Blooms Taxonomy

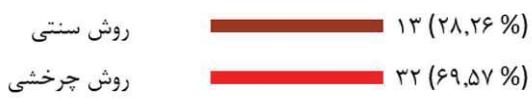
۳-۶- نحوه اجرای کلاس

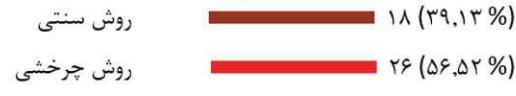
۷-۳ نتایج نظرسنجی از دانشجویان

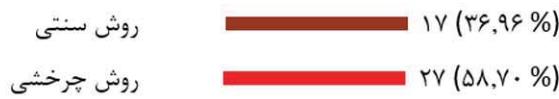
۶- کدام روش در یادگیری درس میکرو بر اساس سطح چهارم بلوم (تحلیل) در مورد شما موثرer است؟

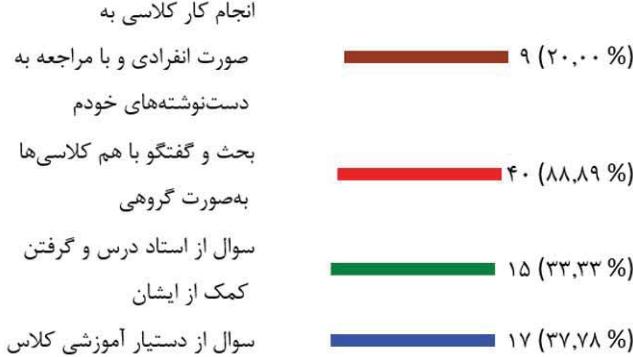
۷- کدام روش در یادگیری درس میکرو بر اساس سطح پنجم بلوم (تولید و ساختن) در مورد شما موثرer است؟

۸- کدام روش در یادگیری درس میکرو بر اساس سطح ششم بلوم (ارزیابی) در مورد شما موثرer است؟

۹- روش شما در انجام کار کلاسی کدام است؟

۱۰- در این چهار هفته چند بار با استاد درس برای فهم درس و انجام کار کلاسی صحبت کرده اید؟

میانگین: ۲/۰۷

۱۱- اگر کلاس به صورت سنتی اجرا می شد فکر می کنید در ظرف چهار هفته چند بار در کلاس دست بلند می کردید و از استاد سوال می پرسیدید؟

میانگین: ۱/۳

به منظور ارزیابی اجرای کلاس چرخشی پرسشنامه ای طراحی شد و در اختیار دانشجویان نیمسال دوم سال ۹۵-۹۴ درس میکروپروسسور که فقط چهار هفته از اجرای درس را تجربه کرده بودند، قرار گرفت. ۴۶ نفر به این پرسش ها پاسخ دادند که خلاصه نتایج از قرار زیر است:

۱- به طور متوسط در این چهار هفته ای که روش چرخشی اجرا می شد چند ساعت در هفته وقت برای دیدن فیلم ها می گذاشتید؟
میانگین: ۲/۵۸

۲- اگر درس در کلاس داده می شد (روش معمولی) فکر می کنید چند ساعت در هفته برای انجام تمرین ها (همین ها که الان به صورت کار کلاسی انجام می شود) وقت می گذشتید؟
میانگین: ۱/۲۶

۳- کدام روش در یادگیری درس میکرو بر اساس سطح اول بلوم (اطلاعات و حفظیات) در مورد شما موثرer است؟

۴- کدام روش در یادگیری درس میکرو بر اساس سطح دوم بلوم (فهمیدن) در مورد شما موثرer است؟

۵- کدام روش در یادگیری درس میکرو بر اساس سطح سوم بلوم (به کارگیری) در مورد شما موثرer است؟

نکات به دست آمده از اجرای کلاس چرخشی درس میکروپروسسور به قرار زیر است:

- معدل کلاس و در مجموع سطح یادگیری دانشجویان بعد از اجرای چرخشی کلاس بهتر شد.

- اجرای کلاس چرخشی علیرغم همراه داشتن چالش‌ها و دردسرهای خود تجربه‌ای جذاب و قابل اعتنا بود.

- برای نحوه درگیر کردن دانشجوها در کلاس درس و ایجاد نقش دانشجوی سازنده گرا و فعال باید نقشه داشت.

- دانشجویان به درس دادن استاد علاقه دارند و خوب است که ولو به مدت ۵ دقیقه در اول کلاس استاد خلاصه درس را ارائه دهد.

- از آنجاکه تجربه کلاس چرخشی برای دانشجویان تجربه جدیدی است لازم است که استاد نحوه مشاهده ویدیو را به دانشجویان آموزش دهد. نحوه وقت گذاری به دانشجویان و این که در حین مشاهده ویدیو می‌توانند ویدیو را متوقف کنند تا مطلب را مرور نمایند.

- طراحی ویدیو برای زمان‌های بین ۵ تا ۱۰ دقیقه و با کیفیت صدای مناسب باید باشد. و در کنار آن محتوای آموزشی از رسانه‌های دیگر نیز لازم است بر روی سامانه قرار بگیرد.

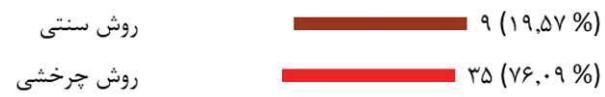
علاوه بر فعالیت‌های کلاس و کار در کلاس، پژوهش‌های درسی و مقداری از فعالیت برای خارج کلاس حفظ شود.

به حرف دانشجوها باید گوش داد.

۱۲- فکر می‌کنید کدام روش بیشتر از شما وقت می‌گیرد؟

۱۳- برای یادگیری بهتر کدام روش را پیشنهاد می‌کنید؟

نتیجه گیری

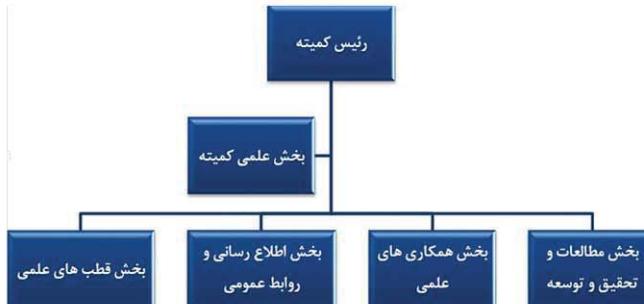
وضعیت دو نیمسال تحصیلی یکی با استفاده از روش چرخشی و دیگری بدون استفاده از روش چرخشی در جدول ۴ مشاهده می‌شود.

جدول ۴ – مقایسه وضعیت تحصیلی دانشجویان در دو روش

نحوه اجرا	اجرا	اجرا	اجرا	نحوه اجرا
زمان	نیمسال دوم	نیمسال اول	نیمسال دوم	زمان
تعداد	۹۴-۹۳	۹۴-۹۳	۹۳-۹۲	تعداد
دانشجویان	۷۲	۹۷	۶۰	دانشجویان
معدل	۵۳,۶۹	۴۶,۵۷	۴۵,۳۵	میان ترم
معدل	۶۲,۷۴	۴۷,۸	۵۴,۷	پایان ترم

سیستم کمیته دانشجویی انجمن

اعضای کمیته دانشجویی از جمله کسانی انتخاب شده‌اند که تجربه کافی در همکاری‌های علمی و دارای علاقه‌مندی مشترک در زمینه یادگیری الکترونیکی می‌باشند. برای یک دوره یک ساله با توجه به چارت سازمانی بالا، اعضای این کمیته به شرح زیر می‌باشند.

امیررضا بلوکی اسپیلی

عضو هیئت‌علمی دانشگاه صنعتی ارومیه و دانشجوی دکتری، دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دبیر کمیته دانشجویی انجمن یادگیری الکترونیکی

امیررضا بلوکی

دانشجوی دکتری فناوری اطلاعات دانشگاه صنعتی امیرکبیر - عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی ارومیه
رئیس کمیته دانشجویی

Hamid Sadeghi

دانشجوی دکتری فناوری اطلاعات دانشگاه صنعتی امیرکبیر
مسئول بخش علمی کمیته دانشجویی

Zahra Kermi Mehr

دانشجوی دکتری فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس
مسئول بخش خبرسرانی کمیته دانشجویی

Paghah Tageri

دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی
دانشگاه شیراز
مسئول قطب‌های علمی کمیته دانشجویی شیراز

Saber Aghayemi

دانشجوی دکتری فناوری آموزشی - دانشگاه علامه طباطبائی
مسئول همکاری‌های علمی در کمیته دانشجویی

Fatemeh Zirin

دانشجوی کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات
دانشگاه تربیت مدرس

مسئول بخش مطالعات و تحقیق و توسعه کمیته دانشجویی

کمیته دانشجویی در دوره جدید شرح وظایف‌های مختلفی طبق بازخوردهای به عمل آمده و مطالعه تجربیات موفق در این حوزه تعریف نموده است. در این شماره از خبرنامه به منظور آشنایی با ارکان کمیته دانشجویی به معرفی مختصری از کمیته دانشجویی انجمن یادگیری الکترونیکی ایران خواهیم پرداخت. این کمیته با بهره‌گیری از حداقل ظرفیت نخبگان در سطح تهران و شهرستان‌ها، و با پوشش جامع رشته‌های مختلف سعی در افزایش کارکرد و خدمت‌رسانی به دانشجویان عضو این انجمن، نموده است. کمیته دانشجویی انجمن یادگیری الکترونیکی ایران، با الگو برداری از انجمن‌های موفق علمی اقدام به ارائه یک چارت سازمانی مشخص برای استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود نموده است. برای این منظور بخش‌های همکاری‌های علمی، تحقیقات، خبرسرانی و روابط عمومی و قطب‌های علمی زیر نظر بخش علمی کمیته با مشارکت حداقلی از متخصصین دانشجویی شکل گرفته است. امید است با جذب دانشجویان علاقه‌مند در رشته‌های مختلف زیر چتر حمایتی انجمن، برنامه‌های مختلف اجرایی گردد.

EDEN همواره در فعالیت‌های موضوعی نظری کلاس درس گروه کاری (Open Classroom working Group) و همکاری، ترویج و تحقیق در حوزه‌های مطرح در لبه فناوری، افتخار آفرینی کرده است.

EDEN شبکه‌ای هوشمند برای جامعه حرفه‌ای و یک جامعه حرفه‌ای برای یادگیری هوشمند است.

این انجمن پذیرای تمام سطوح رسمی و غیر رسمی آموزش و پرورش است و همواره ابزاری برای ارتقاء شبکه، همکاری‌های بین المللی و توسعه حرفه‌ای شده است. با توجه به فعالیت‌های وسیع و حائز اهمیت این انجمن، با پیوستن به EDEN شما عضوی از بزرگترین، فعال‌ترین و پویاترین جامعه حرفه‌ای متشکل از کارشناسان و دست‌اندرکاران آموزش از راه دور الکترونیکی به نمایندگی از ۵۵ کشور و بیش از ۴۳۰ نهاد از اروپا و قاره‌های دیگر شده اید. از سال ۱۹۹۷ دبیرخانه انجمن توسط دانشگاه اقتصاد و فناوری بوداپست میزبانی می‌شود و مجله‌ای هم دارد که در آن به انتشار مقالات این حوزه می‌پردازد.

واژه‌ها را بآید

محمد صادق رضابی
دانشجوی دکترای دانشگاه تهران

اسم بوده و به مفهوم نوعی سامانه یادگیری رایانه‌ای که آموزش مستقیم سفارشی شده‌ای را بدون مداخله انسان برای یادگیرنده فراهم می‌کند. معادل این واژه در زبان فرانسه واژه «tuteur intelligent» و در زبان اسپانیایی واژه «systema da tutoria intelligente» است. نام اختصاری این واژه در زبان انگلیسی «ITS» است. معادل این واژه در زبان فارسی بنابراین پیشنهاد کارگروه واژه‌گزینی یادگیری الکترونیکی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، واژه نوساخته «سامانه آموزشیاری هوشمند» و نام اختصاری آن «ساموش» است. این واژه از وصف اسم

در شماره‌های بعدی خبرنامه به تفکیک به تشریح اقدامات صورت گرفته و برنامه‌های بخش‌های مختلف کمیته، پرداخته خواهد شد.

انجمن‌های علمی مرتبط

سیده نیلوفر مقدس
دانشجوی کارشناسی مهندسی کامپیوتر-نرم افزار
دانشگاه الزهراء

EDEN
<http://www.eden-online.org>

شبکه اروپایی یادگیری الکترونیکی و از راه دور European Distance and E-Learning (EDEN) شبکه‌ای برای به اشتراک گذاشتن دانش و بهبود مهارت‌های تخصصی از راه دور و با استفاده از یادگیری الکترونیکی است که در سراسر اروپا به فعالیت می‌پردازد. EDEN در سال ۱۹۹۱ به عنوان یک انجمن آموزشی بین المللی و غیر انتفاعی تأسیس شد.

EDEN بیش از ۲۰۰ عضو سازمانی و بیش از ۱۲۰۰ عضو در شبکه دانشگاهیان و متخصصان دارد. افرادی که EDEN را کمک می‌کنند، شامل طیف گسترده‌ای از نهادها و شبکه‌ها می‌باشند و افراد را به درگیر شدن به فعالیت‌های شبکه‌ای و اطلاعات تخصصی فرا می‌خوانند. این کار را از طریق کنفرانس‌های دارای مجوز و معتبر اروپا، مراکز انتشاراتی و خدمات اطلاعاتی، و با درنظر گرفتن نقش فعال طیف گسترده پژوهش‌های مهم اتحادیه اروپا انجام می‌دهد.

کتاب آموزش از دور و بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی
مؤلفان: دکتر کوروش فتحی و اجارگاه و دکتر مهرنوش خشنودی فر
ناشر: آبیز
سال انتشار: ۱۳۹۲

اثر حاضر، حاصل مطالعه و پژوهش مؤلفان در راستای موضوع بین المللی سازی مؤسسات آموزش عالی و برنامه های درسی با تکیه بر فناوری های نوین آموزشی به عنوان راهبردی اثربخش است. کتاب آموزش از دور و بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی شامل ۳ بخش و ۹ فصل می باشد.

بخش اول : بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی
فصل ۱: سیر تحول و مفاهیم در بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی
فصل ۲: ضرورت و بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی
فصل ۳: مدل ها و رویکردها در بین المللی سازی برنامه درسی
فصل ۴: برنامه درسی بین المللی
فصل ۵: عوامل موثر بر بین المللی سازی برنامه درسی

بخش دوم : آموزش از دور و بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی
فصل ۶: سیر تحول و مفاهیم در آموزش از دور
فصل ۷: برنامه درسی در آموزش از دور
فصل ۸: نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) در آموزش عالی و رویکردهای نوین عالی
فصل ۹: نقش راهبردی از دور در بین المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی

بخش سوم : بین المللی سازی برنامه درسی با رویکرد آموزش از دور در نظام آموزش عالی ایران
فصل ۱۰: ایجاد بین المللی سازی برنامه درسی با رویکرد آموزش از دور در آموزش عالی ایران

«سامانه آموزشیاری» توسط صفت «هوشمند» تشکیل شده است. نمونه ای از کاربرد این واژه در مثال زیر آورده شده است:

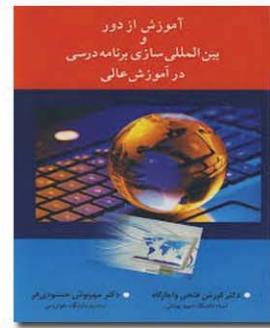
«رونده پژوهش در حوزه رایادگیری طراحی سامانه آموزشیاری هوشمند قابل رقابت با معلم است.»

: "Affective Tutoring System" این واژه انگلیسی از نوع اسم بوده و به نوعی سامانه آموزشیاری هوشمند اطلاق می شود که می تواند با حالت های عاطفی یادگیرنده ای تا حدودی انطباق یابد. نام اختصاری این واژه در زبان انگلیسی «ATS» است. معادل این واژه در زبان فارسی بنا به پیشنهاد کارگروه واژه گزینی یادگیری الکترونیکی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، واژه نوساخته «سامانه آموزشیاری عاطفی» و نام اختصاری آن «ساعا» است. این واژه از وصف اسم «سامانه آموزشیاری» توسط صفت «عاطفی» تشکیل شده است. نمونه ای از کاربرد این واژه در مثال زیر آورده شده است:

«یکی از معروف ترین سامانه های آموزشیاری عاطفی حوا (Eve) نام دارد.»

معرف کتاب

خانم زینب قدیری
کارشناس ارشد تکنولوژی آموزشی
دانشگاه علامه طباطبایی

معرفه مجله‌های آباد

دکتر مریم طایفه محمودی
پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

نام مجله: مجله بریتانیایی مباحث آموزشی
British Journal of Educational Studies

این مجله، به بحث پیرامون مباحث آموزشی و سیاست‌گذاری‌های آموزشی از منظرهای تاریخی، فلسفی و اجتماعی می‌پردازد. این مجله زیر نظر انجمن مطالعات آموزشی انتشار می‌یابد.

انتشارات: Taylor & Francis

سردبیر: G. McCulloch

دوره تناوب انتشار: فصلنامه فعالیت موضوعی:
مطالعات آمورشی

نمایه: (Impact Factor: 0.444)

:ISSN

0007-1005 (Print), 1467-8527 (Online)

نشانی الکترونیکی:

<http://www.tandf.co.uk/journals/rbje>

رویدادها آینده

دکتر امید فاطمی

دبیر کمیته علمی دهمین کنفرانس سالانه یادگیری
الکترونیکی ایران

و رئیس کمیته پذیرش و روابط عمومی انجمن یاد-

گیری کنفرانس یادگیری الکترونیکی ایران

The Tenth Annual Iranian Conf. on e-learning and e-Teaching

انجمن یادگیری الکترونیکی ایران (یادا)، دهمین کنفرانس یادگیری و آموزش الکترونیکی را در اسفندماه سال ۱۳۹۴ برگزار می‌نماید. کنفرانس دربرگیرنده همه وجوده مرتبط با «یادگیری و آموزش الکترونیکی» در حوزه‌های مختلف «فناورانه و مهندسی» و «پدآگوژی و علوم تربیتی» بوده و از مقاله‌های اصیل پژوهشی که دربردارنده یافته‌های جدید در ابعاد گوناگون یادگیری و آموزش الکترونیکی است استقبال می‌کند. مهم‌ترین اهداف کنفرانس عبارت است از:

- ایجاد محیطی برای عرضه یافته‌های پژوهشی متخصصان در حوزه یادگیری الکترونیکی
- پدید آوردن محیطی برای تعامل میان صاحب نظران و تضارب آرای پژوهشگران
- ارتقای سطح دانش، بینش و فرهنگ علمی در حوزه یادگیری الکترونیکی
- شناسایی مسائل پژوهشی و ایجاد محیطی هم‌افزا برای حل آنها
- ارزیابی سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی نظام یادگیری الکترونیکی در سطح ملی

برای تحقق اهداف فوق، علاوه بر پذیرش و ارائه مقالات، کارگاه‌های آموزشی، برگزاری نمایشگاه تخصصی، سخنرانی‌های کلیدی و میزگردهای تخصصی نیز در دستور کار کنفرانس قرار دارد؛ از این‌رو از همه پژوهشگران و متخصصان دعوت می‌کنیم که با ارسال آخرین یافته‌های پژوهشی، بهره‌مندی سایر علاقه‌مندان را از نتایج تحقیقات خود امکان‌پذیر فرمایند.

۴. طراحی واسطه‌های هوشمند و محیط‌های چند رسانه‌ای برای مقاصد یادگیری الکترونیکی
منظور از این محور، ارائه دستاوردهای پژوهشی است که به گونه‌ای به ابعاد مختلف واسطه کاربر در محیط‌های یادگیری الکترونیکی، درجهت بهبود رضایتمندی کاربران این سامانه‌ها می‌پردازد. هوشمندی مورد نظر در این خصوص می‌تواند با توجه به مدل کاربر و یا در پرتوی بکارگیری تکنیک‌های هوش مصنوعی و یا عامل‌های نرم افزاری قابل تحقق باشد.

۵. شبکه‌های یادگیری اجتماعی و ابزارهای راهنمای

منظور از این محور، ارائه دستاوردهای پژوهشی است که به گونه‌ای با افزودن قابلیت‌های یادگیری در شبکه‌های اجتماعی و یا اضافه کردن قابلیت ارتباط اجتماعی به محیط‌های یادگیری؛ جهت نیل به اهداف یادگیری بهره برده اند. هم چنین، تولید ابزارهایی که به نحوی می‌توانند ایفاگر نقش راهنمای در استفاده بهینه از شبکه‌های اجتماعی باشند نیز در زمرة تحقیقات مرتبط با این محور قلمداد می‌شود. انتظار می‌رود که ایده‌های ارائه شده در این محور حتی الامکان در محیط‌های واقعی مورد ارزیابی قرار گرفته باشد.

۶. تلفیق یادگیری الکترونیکی و مدیریت دانش سازمانی

منظور از این محور، ارائه دستاوردهای پژوهشی است که به گونه‌ای به ابعاد مختلف یادگیری الکترونیکی سازمانی اعم از دیدگاه‌های علوم تربیتی، چالش‌های منابع انسانی سازمان، جایگاه فرآیندهای یادگیری الکترونیکی در کنار سایر فرآیندهای سازمان، موضوع محتوای الکترونیکی سازمان و جایگاه یادگیری الکترونیکی در چرخه‌های مدیریت دانش سازمانی بپردازد.

۷. یادگیری الکترونیکی در حوزه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

منظور از این محور ارائه پژوهش‌هایی است که به گونه‌ای انعکاس دهنده نقش کارکردی

مقالات مورد پذیرش در کنفرانس دهم یادا شامل تمام زیرحوزه‌های یادگیری الکترونیکی شامل محورهای هشتگانه زیر (ونه محدود به آنها) است. لازم به ذکر است که محورهای ۶ و ۷ و ۸ در کنفرانس جاری ۱۳۹۴ مورد تاکید خاص کمیته علمی بوده و مقالات اصیل و کاربردی این محورها احتمال بیشتری برای منتخب شدن و چاپ در مجله را خواهند داشت.

۱. نظریات، تجارب، سکوها، و ابزارهای نرم افزاری یادگیری الکترونیکی در طراحی و تالیف محتوا و درس افزار

منظور از این محور؛ ارائه پژوهش‌هایی است که به گونه‌ای به تولید محتوا و یا درس افزار می‌پردازند؛ و یا منجر به تولید سکوها؛ محیط‌ها؛ و ابزارهای نرم افزاری مرتبط با حوزه یادگیری الکترونیکی و با هدف تسهیل و تسريع تعاملات این محیط با کاربران مختلف آن از قبیل یادگیرنده، مدرس، تولیدکننده محتوا، و یا مدیر آموزش می‌گردد. انتظار می‌رود که در تولید این سامانه‌ها و نیز محتوای مربوطه، جنبه‌های گوناگون پdagوژی مدنظر قرار گرفته شده باشد.

۲. نظریات و تجارب یادگیری / یاددهی در سنجش و ارزیابی کاربران و مولفه‌های محیط یادگیری الکترونیکی

منظور از این محور، ارائه دستاوردهای پژوهشی از منظر یادگیری / یاددهی است که به گونه‌ای به ارزشیابی میزان یادگیری در محیط مجازی و در سامانه‌های یادگیری الکترونیکی پرداخته و یا آنکه مدل یا چارچوب پیشنهادی برای ارزشیابی در قالب یک تجربه مورد ارزیابی قرار گرفته باشد.

۳. مدلسازی کاربر و شخصی سازی مولفه‌های یادگیری الکترونیکی

منظور از این محور، توجه به ویژگی‌ها، علاقه و سلاطیق کاربر در تبیین و ارائه مدلی از اوست؛ به گونه‌ای که کارایی و اثربخشی محیط‌های یادگیری الکترونیکی در پرتواین مدل، افزایش یافته و البته کارایی خود مدل نیز آزمون شده باشد.

- برابری و عدالت اجتماعی
- بازی و شبیه‌سازی
- آموزش بین‌المللی
- آموزش از طریق موبایل
- امکانات جدید با فن‌آوری اطلاعات
- پژوهش و ارزیابی
- رهبری فن‌آوری
- مدرسه مجازی
- فن‌آوری‌های قابل استفاده در آموزش و پرورش
- آموزش نیروی کار
- مباحث آموزش و پرورش معلم
- چشم‌انداز آفریقا
- ارزشیابی و پوشه کار الکترونیکی
- فن‌آوری‌های کمکی
- خلاقیت
- آموزش و پرورش در اوایل دوران کودکی
- آموزش مهندسی
- آموزش زبان انگلیسی
- آموزش جغرافیا
- اطلاعات سوادآموزی (کتابخانه و علوم رسانه‌ها)
- آموزش فن‌آوری اطلاعات
- آموزش ریاضی
- آموزش علوم
- مطالعات آموزش و پرورش اجتماعی
- تحصیلات ویژه
- مطالعات فنی، آموزشی و دانش محتویا (TPACK)

زمانبندی‌های مهم کنفرانس به شرح زیر است:

زمان برگزاری کنفرانس: ۲۵-۲۱ مارچ ۲۰۱۶
 مهلت ارسال مقالات کامل: ۲۵ اکتبر ۲۰۱۵
 وبگاه کنفرانس:

<http://site.aace.org/conf>

یادگیری الکترونیکی در حوزه بهداشت و درمان بوده و به هریک از حوزه‌های آموزش عمومی بهداشت؛ مباحث سلامت، و یا آموزش آکادمیک پژوهشکی مرتبط باشد.

۸. یادگیری الکترونیکی در کاهش شکاف دیجیتالی و محرومیت زدایی
 منظور از این حوزه ارائه پژوهش‌هایی است که با توجه به شکاف ایجاد شده ناشی از فقدان و یا کمبود دسترسی به منابع اطلاعاتی، به گونه‌ای در جهت تسهیل و تسريع ارائه خدمات عمومی الزامی موثر هستند.

ویگاه: <http://icelet2016.elearningassociation.ir>
 مهلت ارسال مقاله کامل: ۲۰ آذر ۱۳۹۴
 پستالکترونیکی: info@icelet2016.elearningassociation.ir

صابر عظیمی

دانشجوی دکتری تخصصی تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی تهران و عضو کمیته دانشجویی انجمن یادگیری الکترونیکی ایران (یادا)

۲۷ امین کنفرانس بین‌المللی انجمن فناوری اطلاعات و آموزش معلمان

27th Intl. Conf. of Society for Information Technology & Teacher Education

این کنفرانس توسط انجمن فناوری اطلاعات و آموزش معلمان در مارچ ۲۵-۲۱ در شهر ساوانا (Savannah) گشور گرجستان (Georgia) و زیر نظر انجمن پیشبرد کامپیوتر در آموزش و پرورش (AACE⁵) سازماندهی و برگزار می‌شود. برخی از محورهای کنفرانس عبارتند از :

مباحث فناوری اطلاعات

- تفکر رایانشی
- ساخت دیجیتال
- داستان‌گویی دیجیتال / تصویری

⁵ Association for the Advancement of Computing in Education

معرفی اساتید و پژوهشگران بنام بیان المللی در حوزه یادگیری الکترونیکی

امیرضا بلوکی اسپیلی
دبير کمیته دانشجویی انجمن یادگیری الکترونیکی

کریستینا کوناتی (Cristina Conati) استاد دانشکده علوم کامپیوتر، دانشگاه بریتیش کلمبیا <http://www.cs.ubc.ca/~conati/index.php>

کریستینا کوناتی استاد دانشکده علوم کامپیوتر در دانشگاه معتبر بریتیش کلمبیا کشور کانادا می باشد. عمدۀ تمرکز تحقیقات این استاد، ترکیب موضوعات هوش مصنوعی، علوم شناختی و تعامل انسان با رایانه جهت دسترسی به سامانه‌های تعاملی پیچیده مطابق با نیازهای کاربران است. این پژوهشگر به طور مشخص روی ویژگی‌هایی از کاربر تمرکز دارد که می‌تواند برای مدل‌سازی کاربران سودمند باشد. این ویژگی‌ها در برگیرنده ویژگی‌های شناختی نظیر دانش، هدف و ترجیحات تا ویژگی‌های فراشناختی نظیر قدرت استخراج اطلاعات از یک فضای اطلاعاتی گستردۀ و نیز احساسات و خلقیات شخصیتی کاربران است. کارهای ترکیبی آموزش الکترونیکی با پردازش چهره یادگیرنده برای تشخیص احساسات کاربران و ردگیری مردمک چشم جهت شناسایی دقت و توجه کاربران در هنگام مطالعه از پیشروترین کارهای در این خصوص به شمار می‌آید. از دیگر زمینه‌های مورد علاقه ایشان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

وبگاه‌ها یادگیر

مهندس سوگل بابازاده
پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
<http://www.newhorizons.com>

با تغییرات سریع فناوری، کسب مهارت در این زمینه جهت بهینه سازی راه حل‌ها و رشد شرکت‌ها به یک ضرورت تبدیل شده است. به مدت ۳۰ سال، New Horizons برای بیش از ۳۰ میلیون دانش آموز، آموزش‌های فنی پیشرو صنعت را در قالب دوره‌های کامپیوتربی مناسب به صورت بصری و همراه با گواهی نامه ارائه کرده است. New Horizons در حال حاضر یکی از بزرگترین شرکت‌های مستقل آموزش IT در جهان به حساب می‌آید.

به علاوه، New Horizons، دارای ۳۰۰ مرکز آموزش کامپیوتربی در ۷۰ کشور می‌باشد و از لحاظ کیفیت و رضایت مشکریان، در سطح ۰۵ بالای موسسات ارائه کننده این خدمات رتبه بندی شده است. این مرکز، شریک آموزش رسمی برای شرکت‌های پیشرو و معروفی مانند مایکروسافت، سیسکو، VMware و CompTIA می‌باشد.

New Horizons روش یادگیری متناسب با سبک‌های یادگیری و نیازهای کسب و کار را ارائه می‌دهد. در New Horizons یادگیری فراتر از یکپارچه‌سازی انواع سبک‌های یادگیری است. اهداف یادگیری این مرکز، متناسب با اهداف کسب و کار منحصر به فرد برای هر شرکت و ویژگی‌های برنامه‌های آن‌ها، اجرا و بازگشت سرمایه را محقق می‌سازد.

۲۰۱۴ کنفرانس UMAP۲۰۱۴ است. عضویت در هیئت تحریریه مجلات معتبر و چندین عنوان کتاب از جمله افتخارات ایشان می‌باشد. پژوهش‌های متعدد نظری پژوهه ردبای مردمک چشم، سامانه‌های آشکارساز مدل، سامانه‌های آموزش هوشمند و آموزش‌های از راه دور مبتنی بر حل مسئله از جمله فعالیت‌های به جامانده از ایشان می‌باشد.

- هوش مصنوعی
- سامانه‌های شناختی
- آموزش به کمک سامانه‌های کامپیوترا
- مدل‌سازی کاربر و یادگیرنده
- واسطه‌های تطبیق‌پذیر

از این صاحب‌نظر آموزش الکترونیکی در حدود ۲۰۰ مقاله در زمینه‌های مختلف آموزش الکترونیکی در سایت گوگل اسکالر نمایه شده است. میزان ارجاعات به مقالات این دانشمند نزدیک به ۵ هزار مورد می‌باشد و دارای شاخص $h = ۳۴$ می‌باشد و با توجه به بین‌رشته‌ای بودن کارهای ایشان جزء شاخص ترین چهره‌های تولید محصول در حوزه فناوری آموزشی به شمار می‌آیند.

ایشان چندین چندین جایزه بهترین مقاله معتبر را در این سال‌ها به خود اختصاص داده است. ایشان فقط در سال ۲۰۱۴ موفق به دریافت ۴ جایزه برای بهترین مقالات شده‌اند که از جمله این جوائز می‌توان به جایزه ACM Transaction برای سیستم‌های تعاملی هوشمند و جایزه بهترین مقاله از کنفرانس معتبر و قدیمی UMAP در دو سال متوالی اشاره کرد.

وی اصالتی ایتالیایی دارد و با درجه عالی در سال ۱۹۸۸ از دانشگاه میلان فارغ‌التحصیل شده است. از این سال به مدت دو سال در دو موسسه تحقیقاتی وابسته به دانشگاه میلان ایتالیا مشغول به کار شدند. در سال ۹۲ به دانشگاه کارنگی ملون ایالات متحده آمریکا پیوستند. تحصیلات تكمیلی خود را از مقطع کارشناسی ارشد بار دیگر در دانشگاه پیتسبرگ آغاز کرده و در سال ۹۹ موفق به اخذ مدرک دکتری از این دانشگاه شدند. از سال ۹۹ در دانشکده علوم کامپیوتر دانشگاه بریتیش کلمبیا مشغول به کار می‌باشند. این استاد دهها محقق در زمینه‌های مختلف آموزش الکترونیکی تربیت کرده است که از این میان دانشجویان ایرانی نیز سهم بسزایی داشته‌اند. جناب آقای صمد کارдан از فارغ‌التحصیلان آزمایشگاه آموزش الکترونیکی دانشگاه صنعتی امیرکبیر از جمله دانشجویان موفق این استاد در آزمایشگاه هوش مصنوعی دانشگاه بریتیش کلمبیا می‌باشد، که حاصل این همکاری جایزه بهترین مقاله سال

صفحه چینی و صفحه آرایی :

فاطمه فضلی
سیده نیلوفر مقدس

مشتاقانه در پی دریافت
نقطه نظرات شما عزیزان
هستیم
باشد که با یاری شما
این خبرنامه هرچه پربارتر
و به یاد ماندنی تر گردد.